

Oponentský posudek na diplomovou práci
Aleny Najgebaurové
„Reforma Evropského soudu pro lidská práva s důrazem na
Protokol č. 14“

Téma předložené DP bylo zvoleno tak, jak téma závěrečné práce magisterského studia zvoleno být má: nikoliv jednooborově, nýbrž s přesahem do dalších oborů, dávajícím uchazeči o absolutorium právnického studia *metodickou* příležitost prokázat nejen schopnost detailního rozboru zadaného problému, ale i jeho koncepčního řešení. Diplomantka této nabízené příležitosti využila a zejména ve svých úvahách *de lege ferenda* jí vyšla vstříc.

Struktura díla je logická: nejprve zjišťuje současné nedostatky systému a zkoumá jejich příčiny - zde je práce převážně popisná, nicméně nepřesahuje únosnou míru; poté kriticky analyzuje přínos poslední reformy systému s poukazem nevyřešené otázky; nakonec podává přehled dalších uvažovaných změn systému s vlastním komentářem. Vedle oficiálních dokumentů Rady Evropy odkazuje vesměs jen na nejvýznamnější domácí *autory*, je však vcelku patrné, že pracovala se znalostí děl i zahraničních autorů, které uvádí v seznamu na konci práce, i když někteří významní zde chybí, např. F. Sudre. Po formální stránce DP vyhovuje běžným akademickým standardům (rozsah 75 stran). *Přílohy* jsou vhodnou faktografickou ilustrací textu a jejich počet postačuje.

Za rozhodující považuji zjištění, že se diplomantce podařilo dosáhnout *cíle*, který si předsevzala - vysvětlit důvody reformy ESLP a naznačit směry možných změn: pokračování reformy se zřejmě neobejde bez prohloubení způsobů kooperace s národními soudy a účinné kontroly nápravy systémových chyb státy zejména v jejich národní legislativě. Dokázala se při tom soustředit na hlavní téma a oprostít se od vedlejších hledisek, nic podstatného nevynechala a v *závěru* dokázala přehledně shrnout svá průběžná zjištění a jejich *vlastní hodnocení*.

Moje připomínky mají proto spíše úvahovou povahu nebo se domáhají bližšího vysvětlení autorčiných tvrzení:

- označení systému za „nadstátní“ (s. 9): ukazuje jen na právo jednotlivce stěžovat si proti státu? nebo na interpretační monopol ESLP ve vztahu k Úmluvě (s. 21) nebo jej snad ospravedlňuje povaha sankcí proti státu při neprovedení rozsudku ESLP nebo 2/3 většina při hlasování ve Výboru ministrů (s. 33)? stát má při jeho provádění každopádně vysokou míru národní procesní, ale i substanciální autonomie; koresponduje toto označení s nadstátními rysy práva EU? jaké případné „analogie“ ESLP se Soudním dvorem ES existují?
- identita stížnosti jako překážka řízení (s. 17-18): jedná se o mezinárodní obdobu překážky *litispendence resp. rei judicatae*?
- jak by se případné ukládání povinností státům obecně závazným způsobem (stávající nepřiměřenost takového požadavku se konstatuje na s. 38) muselo projevit v rovině vnitrostátní ústavy (čl. 10/10a)?

• rizika tzv. pilotních rozsudků (s 46 ad.) jsou zvážena; jak by autorka v této souvislosti hodnotila případné zavedení obdoby doktríny *acte claire/éclairé*, používané Soudním dvorem ES v řízení o předběžné otázce? (kriticky k tomu na s. 54)

Závěr: jelikož předložená DP vyhovuje požadavkům kladeným SZŘ PF UK, doporučuji ji k ústní obhajobě v rámci státní závěrečné zkoušky.

V Praze 23. září 2007

JUDr. Ing. Jiří Zemánek, CSc.